

TOIVO MIKAEL
KIVIMÄKI

1886 · 5 · 6 · 1956

Juhlajulkaisu

SUOMALAINEN LAKIMIESYHDISTYS

TÄTÄ JULKAISUA ON PAINETTU
1400 NUMEROIMATONTA JA 100
NUMEROITUA KAPPALETTA

ISBN 978-951-855-880-7 (PDF)

SUOMALAISEN
LAKIMIESYHDISTYKSEN JULKAISUJA
C-SARJA N:o 4

TOIVO MIKAEL KIVIMÄKI

Juhlajulkaisu

TOIMITUSKUNTA

AARNE REKOLA

A. R. HEIKONEN A. K. IKKALA

REINO ERMA

Huugo Raninen

Osakeyhtiön yhtiökokouksen käsitteestä

OYL:n mukaan ovat osakeyhtiön toimielimiä kaikkien osakkeenomistajien yhtiökokous, osakeyhtiön hallitus eli johtokunta ja tilintarkastajat, jotka ovat ehdottoman välttämättömiä jokaisessa osakeyhtiössä. Tavallista on, että yhtiöllä on myös toimitusjohtaja. Vaikkei hänellä lakimme mukaan ole mitään oikeuksia eikä velvollisuuksia, on häntä pidettävä yhtiön toimielimenä varsinkin silloin, kun yhtiöjärjestys on määritellyt hänen toimivaltansa tai jättänyt sen määrittelyn hallituksen huoleksi. Hallintoneuvosto on myös välttämätön toimielin mm. Pankkil:n 8 §:n mukaan pankkiosakeyhtiöissä. Tavallinen se on suurissa tai suurehkoissa osakeyhtiöissä meillä Suomessa¹. Ylin ja samalla tärkein toimielin on yhtiökokous².

Yhtiökokousta ei Suomen enempää kuin muidenkaan maiden lainsäädännössä määritellä, vaikka siitä saattaa eri osakeyhtiölainsäädän-

¹ Toisten maiden lainsäädännön mukaan hallintoneuvosto on välttämätön, toisten taas yhtiön valinnainen toimielin.

² Niinpä *Tarell* (Aktiebolagsstyrelsens kompetens att rätts-handla. En studie i Finlands gällande bolagsrätt. Turku 1946 s. 42) on lausunut: »Bolagsstämman är bolagets högsta organ varav man slutit sig till att bolagsstämmans äger meddela icke endast allmänna direktiv utan även detaljerade föreskrifter för alla grenar av bolagsförvaltningen. Vrt. myös *Tarell* ss. 236—7; ks. myös *Schäfer*, Die Aktiengesellschaft als Mitglied und als Organ von Handelsgesellschaften. Zürich 1930 s. 123; *Stevens*, Handbook on the Law of Private Corporations. St. Paul. Minn. 1936 s. 478; *Gadow—Heinichen—Schmidt—Schmidt—Weipert*, Aktiengesetz. Kommentar. Berlin 1939 (Jäljempänä: *Gadow—Heinichen*) s. 421 ja *Nial*, Aktiebolagsrätt. Föreläsningar över 1944 års aktiebolagslag. Tukholma 1946 (Jäljempänä: *Nial*, Föreläsningar) s. 154.

nöissä olla hyvinkin yksityiskohtaisia säännöksiä. Ei liioin lainopillisessa eikä muussakaan kirjallisuudessa tavata selvityksiä yhtiökokouksen käsitteestä, vaikka enemmän tai vähemmän tarkkojakin määritelmiä esitetään. Olen havainnut, että vain *Crew*³ ja *Horrwitz*⁴ ovat pyrkineet esittämään yhtiökokouksen käsitetunnusmerkkejä ja määrittelemään tämän käsitteen näiden tunnusmerkkien perusteella.

Seuraavassa esityksessä ei pyritä esittämään osakeyhtiön yhtiökokouksen käsitettä laajemmalla kuin Suomen lainsäädännön kannalta. Tosin suuria eroja ei ole havaittavissa, vaikka asiaa tarkasteltaisiin muiden maiden lainsäädännön kannalta.

Kun lainsäädäntömme ei määrittele yhtiökokousta, sen käsitetunnusmerkit on koetettava johtaa yhtiökokouksen käytännöstä. Tällöin on tarkastettava vain niitä tunnusmerkkejä, jotka aina ja joka paikassa ovat käsitteelle olennaisia eli essentiaaleja.

1. Yhtiökokoukseen osallistuvien osakkeenomistajien vähimmäismäärä. Nimitys »yhtiökokous» jo osoittaa, että kysymys on kokouksesta, jonka tunnusmerkkinä on, että siihen osallistuvien henkilöiden on oltava läsnä kokoustilaisuudessa joko henkilökohtaisesti, lakimääräisen edustajansa kautta tai valtuutetun välityksellä. Eräissä maissa on säädetty, että ainakin yksi tai useampia yhtiömiehiä tulee henkilökohtaisesti olla läsnä kokouksessa. Niinpä Englannin uuden Companies Actin 134 sect, c kohdan mukaan tulee »private companies» yhtiöiden yhtiökokouksessa olla vähintään kaksi ja muiden yhtiöiden kokouksissa vähintään kolme jäsentä henkilökohtaisesti läsnä⁵.

Kun osakkeenomistajan tulee joko henkilökohtaisesti, valtuutetun

³ *Crew*, The conduct of and procedure at public, company and local government meetings. Lontoo 1948 s. 3 ss. kokouksista ja ss. 103—278 osakeyhtiön kokouksista yleensä sekä ss. 159—253 osakkeenomistajain kokouksista erittäin.

⁴ *Horrwitz*, Das Recht der Generalversammlungen der Aktiengesellschaften und Kommanditgesellschaften auf Aktien. Mannheim—Berlin—Leipzig 1913 s. 3 ss. Vrt. myös *Nial*, Föreläsningar ss. 154—5.

⁵ *Magnus—Estrin*, The companies Act 1948. Lontoo 1948 s. 122: *Palmer*, Company Law. Lontoo 1949 ss. 148 ja 527. Vrt. aikaisemmin voimassa olleen yhtiölain kannalta *Crew*, m.t. s. 192 ja *Topham—Topham*, Principles of Company Law. Lontoo 1938 ss. 212—3. Pohjois-Amerikan Yhdysvaltoihin nähden: *Stevens*, m. t. s. 465 ss.

välityksellä tai lakimääräisen edustajansa kautta olla läsnä yhtiökokouksessa, ei riitä, että hän esim. kirjeellisesti tai sähköitse ilmoittaa kannattavansa jotakin yhtiökokouksessa käsiteltävää asiaa. Välttämätöntä ja kokouksen käsitteeseen olennaisesti kuuluvaa on, että jokaisella osakkeenomistajalla on mahdollisuus osallistua yhtiökokoukseen. Sen sijaan ei ole välttämätöntä, että jokainen siihen oikeutettu todella osallistuu kokoukseen. Usein sattuuakin varsinkin sellaisissa suuryhtiöissä, joissa saattaa olla tuhansia osakkeenomistajia, että vain vähäinen murto-osa osakkeenomistajista on läsnä yhtiökokouksessa. Käsitteen kannalta on yhdentekevää, haluaako osakkeenomistaja osallistua yhtiökokoukseen, vai haluaako hän jäädä siitä pois. Jollei hän saavu yhtiökokoukseen, on kokous silti pätevä. Mutta jollei yhtiökokoukseen saada niin monta osakkeenomistajaa, että heidän edustamansa henkilöluku ja äänimäärä riittävät esim. yhtiöjärjestyksen vaatiman pätevän päätöksen tekemiseen, ei se seikka poista kokoukselta sen yhtiökokouksen luonnetta. Eri asia tietenkin on, ettei tällainen yhtiökokous saata tehdä päteviä päätöksiä⁶, vaan sen tekemät päätökset ovat joko sellaisenaan mitättömiä taikka moitteenvaraisia. Yhtiökokousten päätösten mitättömyys tai moitteenvaraisuus ei siis sellaisenaan vaikuta itse yhtiökokouksen oikeudelliseen pätevyYTEEN⁷.

Voi käydä niinkin, että yhtiökokoukseen saapuu ainoastaan pari tai vain yksi ainoa osakkeenomistaja. Osakeyhtiössä täytyy kuitenkin Suomen lain mukaan olla vähintään kolme osakkeenomistajaa. Tätä määräystä on noudatettava niissäkin osakeyhtiöissä, jotka ovat ns. yhdenmiehen eli yhden osakeyhtiöitä, joissa meillä Suomessa muodollisesti on kolme osakkeenomistajaa, mutta joissa yksi osakas käytännöllisesti katsoen omistaa kaikki osakkeet. Periaatteena on, ettei osakeyhtiön oikeushenkilöllisyys sen kautta muutu, vaikka sen osakkeet joutuvat yhdelle henkilölle⁸.

Käytännössä on tavallista, että lain edellyttämää osakkeenomistajien vähimmäismääräsäännöstä kierretään siten, että koko osakekannan

⁶ Augdahl, Aksjeselskapet etter norsk ret. Oslo 1946 s. 423.

⁷ Horowitz, m. t. ss. 31 ja 72 ss.

⁸ Vrt. kuitenkin Stevens, m. t. s. 479 ss.

omistaja merkityttää aviopuolisonsa, lapsensa tahi joitakin muita henkilöitä osakeluetteloon yhtiön osakkaiksi. Tällöin näyttää osakeluettelo osakkeenomistajia olevan kolme⁹. Siten on täytetty OYL:n edellyttämä osakkeenomistajien vähimmäismäärää koskeva vaatimus. Mutta jos osakeluetteloon totuuden mukaisesti merkitään vain yksi osakkeenomistaja, saatetaan kysyä, onko tällaista merkintää pidettävä laittomana. Mielestäni tämäkin osakeluettelo on laillinen ja oikea. Pääasia on, että vain yksi osakkeenomistaja omistaa koko osakekannan.

Jos yhtiökokoukseen tulee vain kaksi osakkeenomistajaa, riittää se selvästi yhtiökokouksen pätevyyteen, koska yhtiökokouksessa ei tarvitse olla sitä vähimmäislukua, joka osakeyhtiössä tulee olla osakkeenomistajia, jollei kussakin yhtiöjärjestyksessä ole toisensisältöistä määräystä tässä suhteessa. Jo kokouksen käsitteeseen kuuluu, että siihen osallistuu vähintään kaksi henkilöä. Tätä seikkaa on mm. englantilaisessa kirjallisuudessa tähdennetty¹⁰. Samaan seikkaan on kiinnitetty huomiota myös englantilaisessa oikeuskäytännössä. On leikkillisesti huomautettu, että samalla tavalla kun yksi pääskynen ei tee kesää, ei myöskään yksi henkilö voi muodostaa kokousta¹¹. Englantilaisen kielenkäytönkin mukaan kokous edellyttää useampia kuin yhden henkilön läsnäolon. Jos yhtiökokoukseen saapuu vain yksi osakkeenomistaja, on katsottava, niin kuin ei yhtään osakkeenomistajaa olisi saapunut kokoukseen¹². Mutta tästä säännöstä on Englannissakin poikkeuksia. Sielläkin yksi henkilö saattaa poikkeuksellisesti muodostaa yhtiökokouksen¹³.

⁹ *Caselius—Heikonen*, Osakeyhtiö. Edellinen osa. Porvoo 1955, s. 8; *Caselius*, DL 1944 s. 302; *Nial*, Föreläsningar s. 210 ss. ja Aktiebolagsrättsliga studier (Röstavtal, Fusion m.m.). Tukholma 1935 ss. 72—136; *Raninen*, Äänestysjärjestys, äänestys ja äänestystuloksen toteaminen. Juhlajulkaisu Kaarlo Juho Ståhlberg. Vammala 1945 s. 319; *Skarstedt*, Allmänna aktiebolagslagen av den 12 augusti 1910 jämte därtill hörande författningar med förklarande anmärkningar, formulär och sakregister m.m. Tukholma 1937 s. 9 ja *Stenbeck—Wijnblad—Nial*, Den nya aktiebolagslagen. Tukholma 1946 ss. 13—18, 455 ja 749—754.

¹⁰ *Crew*, m. t. ss. 3 ja 190—1.

¹¹ *Crew*, m. t. s. 3.

¹² *Crew*, m. t. s. 190.

¹³ Englannin uuden yhtiölain 135 sect. *Palmer*, m. t. ss. 148 ja *Magnus—Estrin* m. t. s. 122. Mainittakoon oikeuskäytännöstä asia *East v. Bennet Bross Limited*. Siinä on lausuttu: »In an ordinary case I think it is quite clear that a meeting must

Jos osakeyhtiön yhtiökokoukseen saapuu vain yksi ainoa osakkeenomistaja, tuntuu oudolta ja suomenkielenkin kannalta luonnottomalta, että puhutaan yhtiökokouksesta, koska kokouksen käsitteeseen kuuluu, että siinä on vähintään kaksi osanottajaa. *Horwitzin* mukaan tosin silloinkin, kun yhtiökokoukseen saapuu vain yksi osanottaja, on kysymys yhtiökokouksesta, vaikka hän myöntää, että käsitteellisesti yhtiökokous edellyttää useampia osanottajia. Hän huomauttaa nimenomaan, että vaikka kokoukseen tulee saapuville vain yksi osanottaja, yhtiökokous on siitä huolimatta pidettävä. Ja hän lisää, tarkoittaen yhden yhtiöitä, että kun kaikki osakkeet on kerätty yksiin käsiin, ei ole mahdollistakaan, että yhtiökokoukseen tulisi enemmän kuin yksi osakkeenomistaja¹⁴. Silloin on tietenkin yhdentekevää, tuleeko hän kokoukseen henkilökohtaisesti, vai lähettääkö hän sinne valtuutetun edustamaan itseään. Samalla kannalla ovat myös *Stenbeck*, *Wijnbladh* ja *Nial* Ruotsin uuden osakeyhtiölain selitysteoksessaan¹⁵ ja *Augdahl*¹⁶ *Norjassa*. He lausuvat, että jos yhtiökokoukseen saapuu vain yksi ainoa osakkeenomistaja, on sitä pidettävä pätevänä yhtiökokouksena. *Nial*¹⁷ sanoo, että yhtiökokous on myös yhden yhtiöissä pidettävä. Kun kokouksessa on läsnä hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja ja mahdollisesti tilintarkastajatkin ja kun siellä laaditaan pöytäkirja, saadaan suurempi selvyys niihin päätöksiin, joita osakkeenomistaja tekee. Sen sijaan *Crew* on englantilaisen oikeuden kannalta tullut siihen tulokseen, että jos vain yksi henkilö saapuu henkilökohtaisesti kokoukseen, ei sellaista tilaisuutta voida pitää kokouksena, vaikka tämä henkilö edustaisi valtuutuksen

consist of more than one person... I think I may very fairly say that where one person only is the holder of all the shares of a particular class, and as that person cannot meet himself, or from a meeting with himself in the ordinary sense, the persons who framed this memorandum having such a position in contemplation must be taken to have used the word meeting not in the strict sense in which it is usually used, but as including the case of one single shareholder. *Crew* m. t. s. 191.

¹⁴ *Horwitz*, m. t. ss. 3/4, 192 ja 197.

¹⁵ *Stenbeck—Wijnbladh—Nial*, m. t. s. 453.

¹⁶ *Augdahl*, m. t. s. 425.

¹⁷ *Nial*, *Föreläsningar* s. 211.

nojalla yhtä tai useampia muitakin henkilöitä ¹⁸, vaikka Englannin nykyisen yhtiölain mukaan yksi henkilö voi poikkeuksellisesti muodostaa yhtiökokouksen ¹⁹.

S u o m e s s a on melkoisen runsaasti mainittuja yhden osakeyhtiötä. Tyypillisenä sellaisena mainittakoon Oy Alkoholiliike Ab, jonka kaikki osakkeet, kahta lukuunottamatta kuuluvat Suomen valtiolle. Yhtiötä perustettaessa silloinen oikeusministeri T. M. Kivimäki ja valtiovarainministeri Kyösti Järvinen saivat kumpikin yhden osakkeen. Niissä osakeyhtiöissä, joissa tosiasiallisesti on vain yksi osakkeenomistaja, tuntuu oudolta pitää yhtiökokousta osakeyhtiön orgaanina ²⁰, koska tällainen konstruktio näyttää harhaanjohtavalta. Mutta kun yhden osakeyhtiöissäkin yhtiön johtokunnan eli hallituksen jäsenet ja toimitusjohtaja ovat oikeutetut ottamaan osaa yhtiökokoukseen, on tällaisen yhtiökokouksen ratkaisut tehtävä samalla tavalla kuin muiden yhtiökokousten. Tämä tarkoitus saavutetaan parhaiten siten, että yhdenkin osakkeenomistajan tekemää päätöstä pidetään yhtiökokouksen päätöksenä, joka voidaan ja on hyvä tehdä yhtiön hallituksen, sen toimitusjohtajan, vieläpä tilintarkastajienkin läsnäollessa. Tätä kantaa tukee myös OYL:n 23 §:n säännös, jonka mukaan osakkaille kuuluvaa päätän-

¹⁸ *Crew*, m. t. s. 3. Samalla kannalla on prima facie myös *Palmer*, m. t. s. 148 ja *Topham-Topham* m. t. s. 209.

¹⁹ Company Law sectionissa 135 sanotaan nimenomaan: »If for any reason it is impracticable to call a meeting of a company in any manner in which meetings of that company may be called, or to conduct the meeting of the company in manner prescribed by the articles or this act. The court may, either of its own motion or on the application of any director of the company or any member of the company who would be entitled to vote at the meeting, order a meeting of the company to be called, held and conducted in such manner as the court thinks fit, and where any such order is made may give such ancillary or consequential directions as it thinks expedient; and it is hereby declared that the directions that may be given under this subsection include a direction that one member of the company present in person or by proxy shall be deemed to constitute a meeting.» Vrt. myös *Magnus-Estrin*, m. t. s. 122 ja *Palmer* m. t. ss. 148 ja 527 sekä aikaisemman yhtiölain kannalta *Topham-Topham* m. t. s. 209.

²⁰ Samalla kannalla on meillä *Taxell*, m. t. s. 41 ja muualla mm. *Stenbeck-Wijnblad-Nial* m. t. s. 455. Vrt. *Lagberedningens förslag till lag om aktiebolag* mm. II Motiv, Tukholma 1941 s. 486, Toisen kannan edustajista mainittakoon *Gadow-Heinichen*, m. t. s. 45, jossa puhuttaessa yhden yhtiöistä sanotaan nimenomaan, että »die Organe der AG bleiben die gesetzlich vorgeschriebenen».

tävaltaa käyttävät asianomaisessa yhtiökokouksessa ne osakkeenomistajat, jotka siinä ovat läsnä. Tosin tässä lainkohdassa puhutaan osakkeenomistajista, mutta tämä seikka ei estä sellaistakin tilaisuutta, jossa vain yksi osakkeenomistaja on läsnä, pitämästä yhtiökokouksena. Tällaisessa yhden osakkaan kokouksessa on myös pidettävä pöytäkirjaa, kuten tavallisessa yhtiökokouksessa. Jos siis yhtiökokous on kutsuttu laillisella tavalla koolle ja siihen saapuu vain yksi ainoa osakkeenomistaja, on tällaistaakin kokousta pidettävä pätevänä yhtiökokouksena siitä huolimatta, että sana »kokous» käsitteellisesti edellyttää useampia kuin yhden osanottajan. Onhan meillä Suomessa mm. yhden miehen komiteoita, vaikka komiteankin käsitteeseen kuuluu, että sen muodostavat useammat kuin yksi henkilö ²¹.

Osakeyhtiön yhtiökokoukseen osallistumaan oikeutetut henkilöt ja osakkeenomistajat eivät kuitenkaan aina ole identtisiä keskenään ²². Esim. holhotti ei voi henkilökohtaisesti saapua yhtiökokoukseen, vaan hän osallistuu kokoukseen holhoojan kautta. Samoin kuolinpesää tai konkurssipesää edustaa pesänhoitaja ja oikeushenkilöitä asianomaiset hallintoelimet ²³.

2. Yhtiökokous ja muut osakkeenomistajain ja yhtiön velkojain kokoukset. Monien maiden lainsäädäntö tuntee yhtiökokouksen rinnalla obligaatioiden haltijain kokouksen. Joskus pidetään obligaatioiden haltijain ja osakkeenomistajien yhteisiä kokouksia, joita nimitetään käytännössä yhtiökokouksiksi. Tällaiset kokoukset eivät kuitenkaan ole yhtiökokouksia sen vuoksi, että niihin osallistuu ja päätöksiin myötävaikuttaa henkilöitä, joilla ei ole mitään

²¹ Vertailun vuoksi mainittakoon, että englantilaisessa kirjallisuudessa *Crew* (m. t. ss. 4—5) on nimenomaan huomauttanut, että komitean voi muodostaa yksikin henkilö. Kantansa tueksi hän viittaa asiassa *Reynell v. Lewis* annettuun ratkaisuun, jossa mm. sanotaan: »The term committee means an individual or a body to which others have committed or delegated a particular duty, or who have taken on themselves to perform it in the expectation of their act being confirmed by the body they profess to represent or act for».

²² *Stevens* m. t. s. 479 ss., amerikkalaisen käytännön kannalta.

²³ Ks. mm. *Augdahl*, m. t. s. 424.

edustusvaltaa yhtiön osakkaisiin nähden.²⁴ Suomen lainsäädäntö ei tunne tällaisia obligaatioiden haltijain kokouksia ja niissäkin maissa, joiden lainsäädäntö edellyttää obligaatioiden haltijain ja osakkeenomistajain yhteisiä kokouksia, niiden vaikutusvalta on jäänyt vähäiseksi²⁵.

3. Yhtiökokouksessa olevat henkilöt. Yhtiökokoukseen saapuu joskus sanomalehtien, valtiovallan, liiketuttavien ja muitakin edustajia, joiden läsnäolo ei vaikuta mitenkään yhtiökokouksen luonteeseen muulloin kuin silloin, kun heidät on kutsuttu neuvottelemaan etukäteen yhtiön osakkeenomistajien kanssa. Yhtiökokouksen puheenjohtajasta ja viime kädessä yhtiökokouksesta itsestään riippuu, missä määrin tällaiset henkilöt saavat olla saapuvilla. Mitään sääntöä suuntaan tai toiseen ei meillä eikä yleensä muuallakaan²⁶ ole olemassa.

Tavallisesti yhtiökokouksessa on läsnä johtokunnan ja hallintoneuvoston jäseniä, jos viimeksimainittu elin on yhtiössä. Heidän läsnäolonsa ei kuitenkaan ole välttämätöntä, jotta yhtiökokous olisi oikeudellisesti pätevä. Näin on laita siinäkin tapauksessa, että osakeyhtiön yhtiöjärjestyksessä edellytetään johtokunnan ja hallintoneuvoston jäsenten läsnäoloa yhtiökokouksessa. Tämä sääntö pätee silloinkin, kun lainsäädäntö ei määrää, mutta edellyttää heidän läsnäoloaan yhtiökokouksessa.

4. Kutsu yhtiökokoukseen kuuluu yhtiökokouksen käsitteeseen. Kun puhutaan yhtiökokouksesta, kuuluu sen käsitteeseen, että yhtiön osakkeenomistajat kutsutaan tällaiseen kokoukseen. Kokouskutsun oleellisimpana²⁷ tarkoituksena on, että kokoukseen saadaan mahdollisimman runsas osanottajamäärä siinä mielessä, että mitä runsaampi osanotto saadaan kokoukseen, sitä suurempi on myös itse yhtiökokouksen ja siinä tehtyjen päätösten arvovalta. Yhteisön, olkoon kysymyksessä yhdistys, säätiö tai jokin muu sellainen, säännöissä on aina melkoisen tarkkoja ja ehdottomia määräyksiä siitä,

²⁴ Horowitz (m. t. s. 5) on tekstissä lausutulla kannalla, perustelematta kuitenkaan mitenkään kantaansa.

²⁵ Yleensä korostetaan velkojen äänioikeuden satunnaisuutta. Stevens, m. t. s. 450.

²⁶ Augdahl, m. t. s. 424. Vrt. myös Crew, m. t. s. 31.

²⁷ Mm. yhdistysten kokouskutsuun nähden YL:n 7 §:n 8 kohta.

miten kokoukseen on kutsuttava²⁸. Näiden määräysten noudattaminen on niin tärkeätä, että jos niistä tavalla tai toisella poiketaan, ei yhtiön, yhdistyksen, säätiön jne. kokoontunutta jäsenistöä pidetä päätösvaltaisena. Osakeyhtiön kokoustakaan ei silloin in concreto ole olemassa. Tavallisesti sanotaan tässä tapauksessa, että »kokousta ei katsota laillisesti kokoonkutsutuksi». On selvää, ettei tällainen kokous voi tehdä laillisia päätöksiäkään.

OYL:n 23 §:ssä sanotaankin, että yhtiökokous on »asianmukaisesti kuulutettava». Tätä määräystä on noudatettava siinäkin tapauksessa, että yhtiökokous itse on päättänyt lähiaikana tapahtuvasta kokouksen pidosta²⁹. Tässä on noudatettava yleensä samaa periaatetta niin osakeyhtiön, osuuskunnan kuin yhdistyksenkin kokouksutissa. Ei myöskään riitä, että yhdistyksen tai osuuskunnan kokouksessa ennakolta päätetään, milloin seuraava kokous pidetään. Sekä osuuskunnan että yhdistyksen säännöissä on kokouksen kutsumistapa määrättävä. OsuuskL:ssa, samoin kuin ennen voimassa olleessa OTL:ssa ja YL:ssa edellytetään, että jokaisen osuuskunnan ja yhdistyksen kokoukseen annetaan nimenomainen kutsu³⁰. OYL:n 2 §:ssä säädetään, että »osakeyhtiön yhtiöjärjestyksessä pitää mainittaman... 11) millä tavalla yhtiökokous on kutsuttava kokoon ja miten muut tiedonannot ovat osakkaille toimitettavat». Kussakin tapauksessa kutsun asianmukaisuus todetaan vertaamalla kutsua ja yhtiöjärjestyksen määräystä toisiinsa³¹.

²⁸ *Horrwitzin* (m. t. s. 7) mukaan kutsun yksinomaisena tarkoituksena on saada mahdollisimman suuri osanottajamäärä kokoukseen. Ks. vielä *Crew*, m. t. ss. 11—19; *Palmer*, m. t. ss. 144/5 ja *Stevens*, m. t. ss. 481—2.

²⁹ *Chydenius*, *Lagen om aktiebolag*. Helsinki 1927 s. 58. Vrt. kuitenkin Ruotsin lainvalmistelukunnan mietintöä tässä suhteessa. *Lagberedningens förslag till lag om aktiebolag mm. II Motiv* s. 508.

³⁰ OsuuskL:n 52 §; OTL:n 18 §:n 1 mom. ja YL:n 7 §. *Hakulinen—Rapola*, *Osuuskuntalaki selityksineen*. Helsinki 1954, ss. 90—1; *Merikoski—Kurkela*, *Yhdistyslainsäädäntö selityksineen*. Helsinki 1955 ss. 48—9.

³¹ Vastaavanlaisia tai vielä yksityiskohtaisempia säännöksiä tavataan eri maiden osakeyhtiölaeissa. Niinpä *Ruotsin* osakeyhtiölain 123 ja 124 §:t, *Englannin Companies Actin* 130, 133, 140 ja 141 sekä 184 ja 185 sect:ssa sekä *Saksan* osakeyhtiölain 105—109 §:t sisältävät tällaisia määräyksiä, vain nämä esimerkit mainitakseni. Ks. myös *Stenbeck—Wijnblad*—*Nial* m. t. s. 473 ss.; *Palmer* m. t. s. 139 ss. ja *Gadov*

Kutsu yhtiökokoukseen on voitu suorittaa myös siten, ettei se ole tapahtunut asianmukaisessa järjestyksessä. Esim. kaikki osakkeenomistajat eivät ole saaneet yhtiöjärjestyksen edellyttämää tietoa yhtiökokouksesta. Tämä seikka ei kuitenkaan yhtiökokoukselta yhtiökokoukselta yhtiökokouksen luonnetta ³². Eri kysymys tietenkin on, että tämä puute saattaa aiheuttaa muita seurauksia.

5. Voidaanko ja miten kutsu yhtiökokoukseen korvata? Jos on toimitettu pätevä kutsu yhtiökokoukseen, se on muodollisesti pätevä käsittelemään yhtiökokoukselle kuuluvia asioita. Mutta yhtiökokous ei ole ainoa yhtiön asioiden käsittelytilaisuus OYL:n 23 §:ssä sanotaan, että »osakkailla on valta muutoinkin kuin yhtiökokouksessa päättää yhtiön asioista, jos kaikki (harv. minun) yhtiön osakkaat ovat päätöksestä yksimieliset». Jos siis nämä kaikki kutsu-matta ovat kerääntyneet, he eivät voi muuten kuin täysin yksimielisesti tehdä päätöksiä. Näin ollen vaaditaan ehdottomasti jokaisen osakkeenomistajan joko henkilökohtainen tai lain hyväksymän edustajan läsnäolo. Jos yksikin osakkeenomistaja on jäänyt pois kokouksesta ja päätöksen teosta, ei mainittua kokousta voida rinnastaa yhtiökokoukseen, vaikka kaikkien läsnäolevien päätös olisikin yksimielinen. Eräissä maissa, kuten Saksassa, ei tätä kokoontumistapaa lainsäädännössä mainita, mutta siitä huolimatta oikeuskäytäntö on sen hyväksynyt ³³. Saksalaisessa oikeustieteessä sillä on oma nimityksenäkin »Gesamtversammlung» tai »Universalversammlung» tahi »Vollversammlung» ³⁴.

—*Heinichen* m. t. s. 459 ss. Ks. vielä *amerikkalaiseen* oikeuteen nähden *Stevens* m. t. s. 478 ss. ja *Sveitsin* oikeuteen nähden *Guhl*, *Das neue Aktiengesellschafts- und Genossenschaftsrecht der Schweiz*. Zürich 1937 s. 52.

³² Näin myös *Nial*, *Föreläsningar* m. t. s. 1955.

³³ Niinpä *Staub*, (*Kommentar zum Handelsgesetzbuch*. 14 painos, toimittaneet *Albert Pinner*, *Felix Bondi*, *Wilhelm Gadow* ja *Edvard Heinichen*, Berlin ja Leipzig 1933. Anm. 9a zu § 256) huomauttaa: »Die Praxis hat die Gültigkeit der in Gesetz allerdings nicht erwähnten Gesamtversammlungen nie bestritten».

³⁴ *Staub*, m. t. Anm. 9a zu § 256. *Schucany*, *Kommentar zum schweizerischen Aktienrecht*. Zürich 1940 ss. 136—7; *Gadow—Heinichen*, m. t. s. 440. Vrt. myös *Skarstedt*, *Allmänna aktiebolagslagen av den 12 augusti 1910 jämte därtill hörande författningar med förklarande anmärkningar, formulär, sakregister m.m.* Tukholma 1937 s. 190.

Sitä, ettei kaikkien osakkeenomistajien yksimielisyyteen perustuvaa ratkaisutilaisuutta voida pitää sellaisenaan yhtiökokouksena, osoittaa myös, että yksimielisyyteen perustuvaan vapaamuotoiseen päätöksen-tekoon ei lainkaan vaadita asianomaisten samanaikaista kokoontuneina oloa eikä samanaikaisesti tapahtuvaa tahdonilmaisua. Tällainen kaikkien osakkeenomistajien päätös voidaan tehdä mm. siten, että kerätään osakkeenomistajien allekirjoituksia päätökseksi tarkoitettuun kirjoitukseen³⁵.

Meillä on voimassa säännös, jonka mukaan kotimaisen vakuutus-osakeyhtiön yhtiökokouksessa on pidettävä sellaistaakin kokousta, johon kokouskutsua ei ole ollenkaan toimitettu. Kotimaisista vakuutusyhtiöistä 27 päivänä toukokuuta 1933 annetun lain 43 §:n 3 mom:ssa näet sanotaan: »Jos kaikki äänioikeutetut ovat saapuvilla, voidaan yhtiökokous pitää, vaikkei kutsua olisikaan toimitettu». Sanotun lainkohdan mukaan on hallitukselle annettava etukäteen tieto kokouksesta. Tätä määräystä voidaan perustella esim. sillä, että kun kerran kutsun pääasiallisimpana tarkoituksena on saada mahdollisimman suuri osanottajamäärä kokoukseen, ei tämä osanottajamäärä enää voi olla suurempi, vaikka kokouskutsu olisi toimitettu, jos kerran kaikki osakkeenomistajat ovat tulleet saapuville. Asettaisinkin sille kannalle, että jos kaikki osakkeenomistajat ovat läsnä, tällainen kokous voi korvata yhtiökokouksen, mutta sitä ei silti voida pitää yhtiökokouksena Suomen oikeuden mukaan muussa kuin äsken mainitussa vakuutusosakeyhtiön tapauksessa.

Tähän tulokseen on päätynyt myös *Heikonen* käsitellessään OYL:n 23 §:ssä mainittua osakkeenomistajain kokousta ja siinä tehtyjä päätöksiä. Kun sellaisessa kokouksessa ei tarvitse pitää pöytäkirjaa, eikä tehdä ratkaisuja, joita olisi pidettävä varsinaisina päätöksinä, ei voi olla kysymys yhtiökokouksen päätöksestä, vaan kaikkien osakkeenomistajien sopimuksesta. Hallituksen jäsenilläkään ei ole oikeutta eikä velvollisuutta olla sellaisessa tilaisuudessa läsnä niin kuin tavallisessa

³⁵ *Bergendahl*, Aktiebolagets författning och dess yttre rättsförhållande enligt svensk rätt. Lund 1922 s. 19 alaviitta.

yhtiökokouksessa ³⁶. Vaikka tällaisissa tilaisuuksissa tehtyjen ratkaisujen selittäminen sopimuksiksi tuottaa eräitä käytännöllisiä vaikeuksia mm. siinä suhteessa, miten hallituksen yhtiön täytäntöönpanoelimenä on suhtauduttava näihin ratkaisuihin, kun heillä ei ole mahdollisuutta olla läsnä tilaisuuksissa, on näitä ratkaisuja siitä huolimatta pidettävä kaikkien osakkeenomistajien välisenä sopimuksena, koskei voida puhua yhtiökokouksen päätöksestä. Jotta voitaisiin todeta kaikkien osakkeenomistajien osallistuneen ratkaisuun, on sanottu, että osakeluetteloin, yhtiön antamin todistuksin tai jollakin muulla luotettavalla tavalla on osoitettava, että kaikki osakkeenomistajat ovat läsnä samassa tilaisuudessa. Tämän kannan mukaan ei vielä tilaisuudessa tehty pöytäkirja riittäisi luotettavasti osoittamaan, että kaikki osakkeenomistajat ovat olleet läsnä, vaikka pöytäkirjaan olisi otettu sellainen toteamus, vaan lisäksi olisi esitettävä edellä mainittu luotettava selvitys ³⁷.

En katsoisi tarvittavan mennä niin pitkälle kuin edellä selostettu mielipide vaatii sen seikan selvittämisessä, että kaikki osakkeenomistajat todella ovat olleet kokouksessa saapuvilla. Jos kerran pöytäkirjassa luetellaan kaikkien osakkeenomistajien nimet ja todetaan heidän olleen tilaisuudessa läsnä, ja jos osakkaat vielä ovat joko itse tai edustajansa kautta allekirjoittaneet tällaisen pöytäkirjan, katsoisin tämän pöytäkirjan yksin riittävän osoittamaan, että kaikki osakkeenomistajat ovat olleet kokouksessa saapuvilla. Voidaan tietenkin väittää, että yhtiökokous on katsottava päteväksi, jos kaikki osakkeenomistajat ovat läsnä eikä muistutuksia koollekutsumisesta ole tehty ³⁸. Tähän voidaan huomauttaa, että on pidettävä kiinni todellisen yhtiökokouksen käsitteestä. Eiväthän osakkeenomistajat ennakolta tiedä käsiteltävistä asioista, jollei kutsua kokoukseen ole annettu.

6. Kutsun yhtiökokoukseen tulee tapahtua laillisella tavalla. Jos kokouskutsu on toimitettu osakkeenomista-

³⁶ Heikonen, LM 1950 s. 606 ss.

³⁷ Näin Heikonen, LM 1950 s. 617.

³⁸ Schlegelberger—Quassowski—Herbig—Gessler—Hefermehl, Aktiengesetz. Gesetz über Aktiengesellschaften und Kommanditgesellschaften auf Aktien vom 30. Januar 1937. Berlin 1939 (jäljempänä: Schlegelberger—Quassowski) s. 834. Vrt. Horowitz, m. t. s. 6.

jille, mutta jollei se ole tapahtunut lain ja osakeyhtiön yhtiöjärjestyksen edellyttämällä tavalla, ei yhtiökokousta ilman muuta voida pitää päteväksi. Jos kaikki osakkeenomistajat ovat tulleet saapuville eivätkä vastusta kokouksen pitoa, on yhtiökokousta pidettävä päteväksi³⁹. Se jää siis päteväksi, jollei sitä moitita laillisessa järjestyksessä. Tällainen moiteoikeus on vain niillä osakkeenomistajilla, joiden osalta kutsu ei ole ollut yhtiöjärjestyksen mukainen. Jos he suostuvat olemaan vetoamatta virheeseen, tulee yhtiökokous päteväksi, koska heidän voidaan katsoa luopuneen vaatimuksistaan kokouksen puutteelliseen koollekutsumistapaan ja muihin seikkoihin nähden⁴⁰. Kokoonkutsu- mistapa ja -aika on määrätty osakkeenomistajan intressissä. Siitä voidaan myös jälkikäteen luopua samoin kuin muistakin vastaavista väitteistä. Tällöin voidaan sopia myös siitä, mitä asioita yhtiökokouksessa käsitellään.

Muilla kuin virheellisen kokouskutsun saaneilla tai kokonaan kutsu- matta jääneillä osakkeenomistajilla ei ole aihetta moittia yhtiökokou- sen laillisuutta tällä perusteella. Voidaan yhtyä siihen meidänkin kir- jallisuudessamme esitettyyn mielipiteeseen, että suostumus voidaan antaa joko itse kokoustilaisuudessa tai myöhemmin. Kun osakkeen- omistaja on itse tilaisuudessa läsnä, hänen tulee tehdä muistutuksensa kokouksen laillisuutta vastaan silloin, kun puheenjohtaja tiedustelee kokouksen laillisuutta. Jollei puheenjohtaja tiedustele kokouksen lai- lisuutta, osakkeenomistajan on tehtävä muistutuksensa mahdollisimman pian ja viimeistään ennen kuin keskustelu ensimmäisestä kokouksen käsiteltävänä olevasta asiasta on päättynyt. En siis pane ratkaisevaa arvoa sille, milloin keskustelu julistetaan päättyneeksi, vaan siihen, milloin keskustelu on tosiasiallisesti päättynyt⁴¹.

³⁹ Vrt. *Heikonen*, LM 1950 s. 625. Näin Ruotsin oikeuteen nähden *Stenbeck—Wijnblad*—*Nial* m. t. s. 453 ja Saksan oikeuteen nähden *Gadow—Heinichen* m. t. s. 440 ja *Hueck*, *Anfechtbarkeit und Nichtigkeit von Generalversammlungen der Aktiengesellschaften und Kommanditgesellschaften auf Aktien*, Leipzig 1924 s. 41 ss.

⁴⁰ Vrt. mm. *Schlegelberger—Quassowski* s. 834 ss. ja *Heikonen*, LM 1950 s. 625.

⁴¹ *Heikonen* (LM 1950 s. 626) on sanonut, että muistutus kokouksen laillisuutta vastaan on tehtävä ennen kuin keskustelu ensimmäisestä kokouksen käsiteltävänä olevasta asiasta julistetaan päättyneeksi. Hän on lisäksi huomauttanut, että milloin vielä äänestyksen yhteydessä sallitaan asiasta keskusteltavan, täytyy katsoa

Elleivät osakkeenomistajat suostu myöntämään yhtiökokousta lailliseksi ja päätösvaltaiseksi eikä tätä ole kokoukselta tiedusteltu, voidaan kysyä, prekludoituuko väiteoikeus yhtiökokouksen pätevyyttä vastaan. Omasta puolestani olen taipuvainen siihen kantaan, ettei tämä väiteoikeus prekludoidu, koska osakkeenomistajat ovat joko ilmaisseet kielteisen kantansa yhtiökokouksen laillisuutta vastaan tai heiltä on tämä mahdollisuus riistetty, koskei yhtiökokouksen laillisuuskysymystä ole käsiteltykään.

7. Yhtiökokous voi käsitellä vain yhtiön asioita. Yhtiökokouksen käsitteeseen kuuluu, että kokous pohtii yhtiön asioita. Sen tulee siis käsitellä sellaisia asioita, jotka tavalla tai toisella liittyvät osakeyhtiön toimintaan. Näin ollen ei ole kysymys yhtiötä koskevasta asiasta silloin, kun kaikki osakkeenomistajat sopivat jostakin yksityisasiastaan, vaikka he samalla pitäisivätkin silmällä yhtiön etua ja parasta. Yksityis- eikä yhtiön asiasta on kysymys mm. silloin, kun osakkeenomistajat sopivat keskenään kiinteimistön hankkimisesta ja tarjoavat myöhemmin tämän saman kiinteimistön osakeyhtiön ostettavaksi, tai kun yhtiökokouksessa saapuvilla olevat osakkeenomistajat sopivat yhteisesti yhtiön osakkeiden ostosta⁴². Tämänkaltaiset toimet eivät liity osakeyhtiön toimintaan siinä mielessä kuin vaaditaan, eivätkä ne aiheuta yhtiön puolelta mitään toimenpiteitä. Vaikka tällaiset päätökset sitoisivatkin yhtiön osakkeenomistajia, eivät ne sido yhtiötä itseään.

Kun osakkeenomistajaa voidaan pyytää ja pyydetäänkin usein kokoukseen, joilla ei ole yhtiökokouksen tunnusmerkkejä, mutta joka kokous voi saada saman pätevyyden kuin yhtiökokous, voidaan asiasta selviytyä parhaiten ja yksinkertaisimmin siten, ettei osakkeenomistaja, suojautuakseen mahdollisilta erehdyksiltä ja väärinkäytöksiltä, osallistu tällaiseen kokoukseen. On selvää, ettei tällaisessa kokouksessa aina saada asioista sitä selvitystä, minkä keskustelu ja hallitukselle esitetyt

osakkaan voivan silloin viimeistään tehdä muistutuksensa kokouksen laillisuutta vastaan». Tähän voidaan huomauttaa, että jos äänestyksen yhteydessä vielä sallitaan keskusteltavan, ei keskustelua voida katsoa päättyneeksi.

⁴² Nial, Om klanderbara och ogiltiga bolagsstämmobeslut. Tukholma 1934 s. 59.

kyselyt antavat. Tehdyillä päätöksillä ei silloin voi olla mitään sitovaa vaikutusta, koska niitä ei voida rinnastaa yhtiökokoukseen sen vuoksi, etteivät kaikki osakkeenomistajat ole olleet läsnä. Suomen oikeuden kannalta annetaan vielä suojaa sitenkin, että päätöksen on oltava täysin yksimielinen.

Yhtiökokous tulee pitää määräaikana ja määräpaikalla. Tähän paikka- ja aikakysymykseen ei tämän esityksen puitteissa voida kuitenkaan kajota.

8. Yhtiökokouksen määritelmä. Edellä olevan tarkastelun tuloksena päädyn seuraavaan yhtiökokouksen määritelmään: Osakeyhtiön yhtiökokous on yhtiöjärjestyksessä määrätyn tavoin koolle kutsuttu tai kaikkien yhtiön osakkeenomistajien ilman sellaista kutsua päätösvaltaiseksi myöntämä osakkeenomistajien kokous, jossa kutsussa määrättyyn tai jälkimmäisessä tapauksessa muuten tiettyyn paikkaan saapuneet osakkeenomistajat lain ja yhtiöjärjestyksen määräämin tavoin ja rajoituksin käyttävät yhteistä osakasten puhe- ja päättämisoikeutta yhtiön asioista⁴³.

9. Erilaisia yhtiökokouksia. Osakeyhtiön yhtiökokous voi olla joko sääntömääräinen eli varsinainen tai ylimääräinen⁴⁴. Edellinen kokoontuu silloin, kun joko laissa tai yhtiöjärjestyksessä on niin ennakolta määrätty. Jälkimmäinen kokoontuu vain tarpeen vaatiessa. Yhtiökokous itsekin voi päättää sekä varsinaisen että ylimääräisen yhtiökokouksen koollekutsumisesta, jos kohta eri kutsu tähän kokoukseen on tarpeen. Näin on laita sekä Suomessa

⁴³ Vrt. mm. *Horrwitzin* (m. t. s. 8) määritelmää. Vrt. myös *Wieland*, Handelsrecht, II. München ja Leipzig 1931 s. 95.

⁴⁴ Englannissa tavataan neljänlaisia osakasten yhtiökokouksia: »Statutory meeting», joita ei ole »private companies» yhtiöissä, »ordinary general meeting» ja eri osakkeenomistajaryhmien yhtiökokoukset. Ks. mm. *Crew* m. t. s. 159 ss. ja *Palmer*, m. t. s. 139 ss. Amerikkalaisessa kielenkäytössä on »general meeting» ja »special meeting». Ks. mm. *Stevens*, m. t. ss. 481—2.

että eräiden muiden maiden⁴⁵ oikeuden mukaan. OYL:n 25 §:ssä sanotaankin: »Paitsi uuden kokouksen kutsumista älköön yhtiökokouksessa tehtäkö päätöstä muista asioista, jotka lain ja yhtiöjärjestyksen mukaan ovat kokouksessa käsiteltävät tahi jotka kutsumuksessa ovat erittäin mainitut»⁴⁶.

Tosin saatetaan kysyä, eikö uusi kokouskutsu ole tarpeeton, jos yhtiökokous päättää täsmällisesti, milloin ja missä seuraava yhtiökokous pidetään, jollei tässä seuraavassa kokouksessa käsitellä muita kuin niitä asioita, joita päättävässäkin kokouksessa käsitellään. Jos kaikki osakkeenomistajat joko henkilökohtaisesti tai edustajan välityksellä ovat yhtiökokouksessa saapuvilla, on heillä kaikilla mahdollisuus saada tietää seuraavan yhtiökokouksen paikka ja aika sekä siellä käsiteltävät asiatkin. Koska OYL:n 36 §:n mukaan hallituksen on kutsuttava kokoon yhtiökokous, en tällöin pitäisi uutta kokouskutsua tarpeellisena, jos yhtiön hallitus yhtyy uuden yhtiökokouksen pitoaikaa ja -paikkaa koskevaan päätökseen, mutta muulloin olisi uusi kokouskutsu tarpeellinen. Jollei sitä pidettäisi tarpeellisena, ja päättävästä kokouksesta olisi poissa yhtiön osakkeenomistajia, ei heillä olisi tietoa uuden yhtiökokouksen ajasta, paikasta eikä siellä käsiteltävistä asioista.

Jokapäiväisen kielenkäytön tekemällä erolla varsinaisen ja ylimääräisen yhtiökokouksen välillä ei ole sanottavaa oikeudellista merkitystä. Varsinaisessa yhtiökokouksessa käsitellään säännöllisesti vuosittain toistuvat asiat, kuten tilinpäätöksen vahvistaminen, tili- ja vastuuvapauden myöntäminen, hallituksen jäsenten ja varajäsenten sekä tilintarkastajain vaali. Ylimääräinen yhtiökokous taas käsittelee ne asiat, joita varten se on kutsuttu koolle. Suomen oikeuden kannalta ei voida mennä niin pitkälle kuin esim. *Augdahl* Norjan osakeyhtiölain kannalta katsoo voitavan mennä. Hänen mukaansa sellainen yhtiökokous, joka kokouskutsussa mainitaan ylimääräiseksi, voi käsitellä myös varsinaiselle yhtiökokoukselle kuuluvat asiat⁴⁷. Kun OYL:n 26 §:ssä selvästi

⁴⁵ Vrt. mm. *Augdahl*, m. t. s. 417 ja *Stevens*, m. t. ss. 481—2.

⁴⁶ Ks. *Kauppi*, Kauppaoikeus. Eripainos Liikemiehen pikku jättiläisestä. Porvoo 1947 s. 42 ja *Stenbeck—Wijnblad—Nial*, m. t. s. 470 ss.

⁴⁷ *Augdahl*, m. t. s. 417.

sanotaan, mitkä asiat on käsiteltävä varsinaisessa yhtiökokouksessa, ei meidän oikeutemme kannalta voida hyväksyä tätä Augdahlin mielihäpäidettä. Sen sijaan meidänkin oikeutemme kannalta pitäisi voida yhtyä siihen Augdahlin käsitykseen, että varsinainen yhtiökokous voi käsitellä tilapäisiäkin asioita. Edellytyksenä vain on, että nämä asiat on kokouksutsussa mainittu ⁴⁸.

Erityislaatuinen asema on perustavalla yhtiökokouksella, joka ei, kuten muut yhtiökokoukset, ole osakeyhtiön toimielin. Perustava yhtiökokous on vain kokous, joka lain mukaan on pidettävä siinä tapauksessa, että osakeyhtiö perustetaan suksessiivisesti, jaksotaisesti eli peräkkäisesti ⁴⁹. Siinä kokouksessa ovat suuressa määrin voimassa samat periaatteet kuin osakeyhtiön eliminä toimivissa yhtiökokouksissa ⁵⁰.

⁴⁸ Augdahl, m. t. s. 417.

⁴⁹ Vrt. Caselius—Heikonen, m. t. s. 57.

⁵⁰ Ks. mm. Caselius—Heikonen m. t. s. 57 ss.